

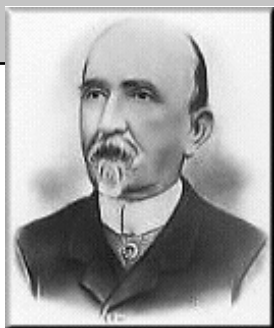
CARLO COLLODI

AVENTURILE LUI PINOCCHIO

ANDREAS PRINT

Carlo Collodi este cel mai cunoscut pseudonim al lui Carlo Lorenzini, jurnalist și scriitor italian, născut la Florența în 1826. Încă de tânăr i-a plăcut să studieze și a dobândit solide cunoștințe de literatură și muzică. A frecventat importante cercuri literare și a călătorit mult. Cariera de scriitor și-a început-o când avea doar 20 de ani, cu articole în publicații culturale, dintre care amintim cel mai important periodic la acea vreme: „L'Italia musicale“ („Italia muzicală“). În 1856 a adoptat pseudonimul Collodi, după locul de naștere al mamei sale, Angela Orzali. Cu acest pseudonim și-a semnat lucrările în perioada 1870-1880.

A început cu excelente traduceri ale poveștilor din literatura franceză (Charles Perrault, în special), după care au urmat propriile povestiri pentru copii, având o înclinație deosebită pentru acestea, dorind să îmbine în mod plăcut farmecul adus de lumea mirifică a basmelor cu anumite noțiuni elementare, necesare pentru a pune bazele unui sistem educațional.

În 1881, a început să contribuie în mod constant la apariția primelor periodice dedicate copiilor. În „Revista pentru copii“ (Il giornale per i bambini) apare primul articol, care va constitui baza „Aventurilor lui Pinocchio“ („Le avventure di Pinocchio“), denumită inițial „Povestea unei păpuși“ („Storia di un burattino“).

Pinocchio este numele pe care simpaticul meșter Gepetto îl dă unei păpuși din lemn, care va prinde viață. Păpușa din lemn va trece prin numeroase aventuri, toate cauzate de năzdrăvănia, inocența și uneori încăpățânarea, specifice copiilor, dar care, în final, îl vor aduce pe drumul cel bun. (Memorabil este nasul lui Pinocchio, despre care, chiar și în ziua de azi, micuții știu că el creștea ori de câte ori păpușa spunea o minciună.)

Imediat după apariție, „Aventurile lui Pinocchio“ a devenit lucrarea cu cele mai multe copii, după Biblie și Coran.

Carlo Collodi a încetat din viață în 1890, fiind înmormântat în cimitirul memorial din San Miniato al Monte. Numele său a rămas în istoria literaturii universale pentru activitatea jurnalistică și scriitoricească, dar mai ales pentru „Aventurile lui Pinocchio“, scrisă inițial ca divertisment, dar care a căpătat ulterior valori morale, orice copil înțelegând de aici care este drumul de urmat.

Meritul literar al lui Collodi este recunoscut în întreaga lume.

Carlo Collodi

Aventurile
lui
PINOCCHIO

Traducere: Marilena Alexandrescu-Munteanu

Grafica: Constantin ARMEANU

ANDREAS PRINT

I

Cum se făcu că meșterul Ciliegia, tâmplar, să găsească o bucată de lemn care plângea și râdea ca un copil.

A fost odată...

– Un rege! – vor spune îndată micii mei cititori.

Nu, băieți, ați greșit. A fost odată o bucată de lemn.

Nu era un lemn de lux, ci o simplă bucată de buștean, dintre acelea care se pun iarna în sobe și în căminuri pentru a aprinde focul și pentru a încălzi camerele.

Nu știu cum s-a întâmplat, dar fapt este că într-o bună zi această bucată de lemn a nimerit în prăvălia unui bătrân tâmplar, care se numea meșterul Antonio, cu toate că îl strigau meșterul

Cireasă, din pricina vârfului nasului său, întotdeauna lucios și vânat ca o cireasă coaptă. Cum văzu meșterul Cireasă acea bucată de lemn, se bucură grozav și, frecându-și mâinile de mulțumire, bolborosi cu jumătate de glas:

– Lemnul acesta a nimerit la timp: vreau să-l folosesc pentru a face un picior de măsuță.

Zis și făcut, luă îndată securea ascuțită, pentru a începe să-i scoată scoarța și să-l subțieze; dar când fu pe punctul de a-i da prima lovitură cu securea, rămase cu brațul suspendat în aer, deoarece auzi un glăscior subțirel, subțirel, care zise rugându-se:

– Nu mă lovi așa tare!

Închipuți-vă cum a rămas bunul și bătrânul meșter Cireasă!

Își roti ochii speriați prin toată camera, pentru a vedea de unde oare putea să fi ieșit glăsciorul acela, dar nu văzu pe nimeni; se uită sub masă, nimeni; se uită într-un dulap, care stătea întotdeauna închis, și nimeni; se uită în coșul cu talaș și cu rumeguș, și nimeni; deschise ușa prăvăliei, pentru a arunca o privire și pe stradă, și nimeni! Sau poate...

– Am înțeles, spuse atunci, râzând și scărpînându-și peruca: se vede că glăsciorul a fost în închipuirea mea.

Înapoi la lucru.

Și, luând din nou securea în mână, trase o serioasă lovitură pe bucată de lemn.

– Vai, m-a durut! țipă, văitându-se, glăsciorul cunoscut.

De data aceasta, meșterul Cireasă rămase înlemnit, cu ochii scoși din orbite de teamă, cu gura căscată și cu limba atârănându-i până la bărbie, ca un cap grotesc, sculptat pe o fântână.

De îndată ce-și recăpătă graiul, începu să zică, tremurând și bâlbâind de spaimă:

– Dar de unde o fi ieșit glăsciorul acesta care a zis „Vai“?... și totuși aici nu e nici țipenie de om. O fi din întâmplare bucată de lemn, care să fi învățat să plângă și să se vaite ca un copilăș? Nu pot să cred. Lemnul acesta, iată-l aici, e o bucată de lemn pentru cămin, ca toate celelalte; și aruncându-l în foc, faci să fiarbă o oală de fasole. Sau oare...? Să se fi ascuns cineva înăuntru? Dacă e cineva ascuns înăuntru, cu atât mai rău pentru el. Îl aranjez eu acum!

Și zicând astfel, smuci cu amândouă mâinile biata bucată de lemn și începu s-o trântască fără milă de pereții camerei.

Apoi se puse să asculte, pentru a auzi dacă era vreun glăscior care să se vaiete. Așteptă două minute, și nimic... cinci minute, și nimic; zece minute, și nimic!

– Am înțeles, zise atunci, silindu-se să râdă și ciufulindu-și peruca: se vede că glăsciorul acela care a zis „*Vai!*“ a fost în închipuirea mea. Înapoi la lucru.

Și deoarece îi intrase frica în sân, încercă să îngâne un cântec, așa, ca să-și facă un pic de curaj.

Între timp, punând securea deoparte, luă în mână rindeaua, pentru a netezi și a curăța bucata de lemn; dar în timp ce trăgea cu rindeaua în sus și în jos, auzi glăsciorul cunoscut, care-i zise râzând:

– Încetează! Mă gâdili pe tot corpul.

De data aceasta, bietul meșter Cireașă căzu jos ca lovit de trăsnet! Când deschise din nou ochii, văzu că era așezat pe jos. Părea transfigurat și până și vârful nasului, din vânat cum era aproape întotdeauna, se făcuse albastru, de așa mare spaimă.

II

Meșterul Cireașă dăruiește bucata de lemn prietenului său Geppetto, care o ia pentru a-și făuri o marionetă minunată, care să știe să danseze, să se dueleze și să facă salturi mortale.

În momentul acela, se auzi o bătaie în ușă.

– Intrați, vă rog, zise tâmplarul, fără a avea puterea de a se ridica în picioare.

Atunci intră în prăvălie un bătrânel vioi și sprinten, care se numea Geppetto; dar băieții din vecinătate, când voiau să-l

scoată din sărite, îl strigau cu porecla „*Mămăliguță*“, datorită perucii sale galbene, care semăna foarte bine cu mălaiul.

Geppetto era foarte supărăcios. Vai de cel care îl striga „*Mămăliguță*“! Devenea pe loc o fiară și nu mai era posibil să-l domolești.

– Bună ziua, meștere Antonio, zise Geppetto, ce faci acolo pe jos?

– Învăț furnicile să socotească.

– Îți doresc succes.

– Ce te-aduce la mine, cumetre Geppetto?

– Picioarele!... Află, meștere Antonio, c-am venit la dumneata ca să-ți cer un serviciu.

– Iată-mă gata să te servesc, răspunse tâmplarul, ridicându-se în genunchi.

– Azi dimineată, mi-a trăsnet o idee prin cap.

– S-o auzim.

– M-am gândit să-mi fac o frumoasă păpușă de lemn, o marionetă; dar o marionetă minunată, care să știe să danseze, să se bată în duel și să facă salturi mortale. Cu această marionetă vreau să fac înconjurul lumii, ca să-mi câștig un codru de pâine și un pahar de vin. Ce părere ai?

– Bravo, *Mămăliguță*! strigă micuța voce cunoscută, care nu se înțelegea de unde ieșea.

Auzindu-se strigat „*Mămăliguță*“, cumătrul Geppetto se făcu roșu de mânie ca un ardei și, întorcându-se către tâmplar, îi zise înfuriat la culme:

– De ce mă insultă?

– Cine te insultă?

– Mi-ai zis „*Mămăliguță*“!

– N-am fost eu.

– Nu lipsește decât să spui c-am fost eu! Îți spun că ai fost dumneata.

– Ba nu!

– Ba da!

– Ba nu!

– Ba da!

Și înfierbântându-se, din ce în ce, trecură de la vorbe la fapte și, apucându-se de păr, se zgâriară, se mușcară și se ocărâră.

Lupta fiind încheiată, meșterul Antonio se găsi cu peruca galbenă a lui Geppetto în mâini, iar Geppetto își dete seama că avea în gură peruca încărunțită a tâmplarului.

– Dă-mi înapoi peruca! strigă meșterul Antonio.

– Iar tu, dă-mi-o pe-a mea, și să facem iarăși pace.

Cei doi bătrânei, după ce și-au reluat fiecare peruca proprie, își strânseseră mâna, jurând să rămână buni prieteni pe toată viața.

– Deci, cumetre Geppetto, zise tâmplarul ca semn de împăcare, ce dorești de la mine?

– Aș vrea puțin lemn pentru a-mi făuri marioneta. Îmi dai ceva lemn?

Meșterul Antonio, foarte mulțumit, se duse îndată să ia de pe masa de lucru acea bucată de lemn, care îi cauzase atâta frică. Dar când vru s-o dea prietenului, bucata de lemn îi trase o zguduitură și, alunecându-i violent din mâini, se năpusti cu putere în gamba descarnată ale sârmanului Geppetto.

– Ah! Meștere Antonio, asta e politetea cu care îmi înmânezi darul dumitale? Aproape că m-ai schilodit.

– Jur că n-am fost eu!

– Atunci am fost eu!

– Toată vina e a lemnului acestuia.

– Știu că e a lemnului; dar dumneata mi l-ai aruncat peste picioare.

– Nu l-am aruncat eu!

– Mincinosule!

– Geppetto, nu mă insulta; de nu, îți spun „Mămăliguță“!

– Măgarule!

– Mămăliguță!

– Tâmpitule!

– Mămăliguță!

– Maimuțoi urât!

– Mămăliguță!

Auzind că-l strigă a treia oară „Mămăliguță“, Geppetto, orbit de furie, se aruncă asupra tâmplarului; și ca urmare, și-au tras lovituri cu nemiluita.

Bătălia sfârșindu-se, meșterul Antonio se trezi cu două zgârieturi în plus pe nas, iar celălalt, cu doi nasturi în minus la haină. După ce și-au încheiat socotelile în felul acesta, își strânsesă mâna și jurară să rămână buni prieteni pe toată viața.

Între timp, Geppetto luă cu sine iscusita bucată de lemn și, mulțumindu-i meșterului Antonio, se întoarse acasă, schiopând puținel și clatinându-se.

III

Întors acasă, Geppetto începe îndată să-și confecționeze marioneta și îi pune numele de Pinocchio. Primele ștrengării ale păpușii.

Casa lui Geppetto era o cămăruță la parter, care primea lumină din spațiul liber de sub o scară.

Mobilierul, nici că se putea mai simplu; un scaun vechi, un pat nu prea bun și o masă deteriorată în întregime. Pe